

CZASOPISMO PRAWNO-HISTORYCZNE

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

CZASOPISMO
PRAWNO-HISTORYCZNE

TOM XLV — ZESZYT 1-2
za rok 1993

POZNAŃ 1994

Przedsiębiorstwo Wydawnicze Ars boni et aequi

KOMITET REDAKCYJNY

Andrzej Ajnenkiel, Juliusz Bardach, Jan Baszkiewicz, Stanisław Grodziski, Hubert Izdebski,
Bogdan Lesiński, Jan Malarczyk, Henryk Olszewski (redaktor), Kazimierz Orzechowski,
Zygfryd Rymaszewski, Stanisław Salmonowicz, Janusz Sondel, Katarzyna Sójka-Zielińska,
Wacław Uruszcak, Jan Wąsicki

Sekretarz Redakcji: Krystyna Sikorska-Dzięgielewska
Tłumaczył na język francuski: Hubert Izdebski

Adres redakcji:
ul. św. Marcin 90, Collegium Iuridicum, pok. 102, 61-809 Poznań

Gr 108

Printed in Poland

ISBN
ISSN 0070-2471

Przedsiębiorstwo Wydawnicze Ars boni et aequi

Skład i druk: Drukarnia Poznańska Spółka z o.o. ul. Ziębicka 16, Poznań

SPIS TREŚCI — TABLE DES MATIÈRES

Tom XLV — Zeszyt 1 - 2

Bibliografia prac naukowych Profesora Stanisława Grodzkiego (opracowała Irena Dwoornicka)	1
Bibliographie des oeuvres de Professeur Stanisław Grodzki	1

I. ROZPRAWY — ARTICLES

Juliusz Bardach, Studia prawa polskiego na Uniwersytetach Petersburskim i Moskiewskim w latach 1840-1861	7
Les études de droit polonais aux Universités de Saint-Pétersbourg et de Moscou dans les années 1840-1861	7
Józef Buzko, Udział Polaków w życiu politycznym, naukowym i kulturalnym Wiednia doby konstytucyjnej (1867-1918)	31
La participation des Polonais à la vie politique, scientifique et culturelle de Vienne de l'ère constitutionnelle (1867-1918)	31
Józef Ciągwa - Adam Litynski, Węgierski <i>Codex delictis eorumque poenis</i> z 1795 r. a <i>Kodeks Stanisława Augusta</i> . Zagadnienia wybrane	47
<i>Codex delictis eorumque poenis</i> de 1795 et le <i>Code Stanislas Auguste</i> . Problèmes choisis	47
Andrzej Dziedzio, Wolność wyznania i sumienia a przymus religijny w austriackiej monarchii konstytucyjnej	65
La liberté de croyance et de conscience face à la contrainte de religion dans la monarchie constitutionnelle autrichienne des années 1867-1914	65
André Gouron, La decretale <i>Quia sapientia</i> et la creation l'Université de Montpellier	87
La decretale <i>Quia sapientia</i> et la création l'Université de Montpellier	87
Andrzej Guleczyński, Stan cywilny i jego rejestracja na ziemiach polskich pod zaborem austriackim	101
L'état civil et son enregistrement sur les terres polonaises sous l'occupation autrichienne	101
Werner Jochmann, Die deutsche Bevölkerung und die nationalsozialistische Judenpolitik bis zur Verkündung der Nürnberger Gesetze	119
La population allemande et la politique nazie à l'égard des Juifs jusqu'à la publication des lois de Nuremberg	119
Artur Korobowicz - Wojciech Witkowski, Funkcje sądowe organów administracji lokalnej w Księstwie Warszawskim i Królestwie Polskim	139
Les fonctions judiciaires des autorités de l'administration locale dans le Duché de Varsovie et la Royaume Pologne	139

VI

Jan M a l a r c z y k, Niccolò Machiavelli i Ulrich von Hutten o stanach panujących i władzy we Włoszech i w Niemczech Niccollò Machiavelli et Ulrich von Hutten au sujet des états dominants et du pouvoir en Italie et en Allemagne	159
Jerzy M a l e c, Idea federalizmu we Francji i w Niemczech na przełomie XVIII i XIX wieku L'idée de fédéralisme en France et en Allemagne à la charnière des XVIII ^e et XIX ^e siècles	179
Irena M a l i n o w s k a-K w i a t k o w s k a, Jurysprudencja bawarska w XVI i XVII wieku La doctrine bavaroise des XVI ^e - XVII ^e siècles	195
Ryszard M. M a ł a j n y, Antyczna forma ustroju mieszanego La doctrine antique de régime mixte	207
Janusz M a ł ł e k, Ze studiów nad dwuizbowym systemem reprezentacji w Prusach Zakonnych, Prusach Królewskich i Prusach Książęcych od XV do XVIII wieku Le bicaméralisme en Prusse Teutonique, Prusse Royale et Prusse Ducale depuis le XV ^e jusqu'au XVIII ^e siècles	231
Jacek M a t u s z e w s k i, Czy w nauce historii prawa jest już miejsce dla komputera? Y-at-il une place pour l'ordinateur dans la science de l'histoire?	245
Michael G. M ü l l e r, Wielkie miasta Prus Królewskich wobec parlamentaryzmu polskiego po Unii Lubelskiej Les grandes villes en Prusse Royale et la parlamentarisme après l'Union de Lublin	257
Erwin O b e r l ä n d e r, Księstwo Kurlandii jako rzeczpospolita szlachecka (1561-1795) Le Duché de Courlande comme une république nobilaire (1561-1795)	269
Stefania O c h m a n n-S t a n i s z e w s k a, Trybunał Koronny lat 1648-1668 w opinii szlachty Le Tribunal de la Couronne 1648-1668 aux yeux de la noblesse	283
Henryk O l s z e w s k i, Sejm Świętego Cesarstwa w opiniach współczesnych (1618-1648) La Diète du Saint Empire dans les opinions des contemporaine (1618-1648)	303
Tomasz O p a s, Likwidacja stosunków dominalnych w niektórych miastach prywatnych Galicji przed rokiem 1848 La liquidation des relations dominiales dans certaines villes privées de la Galicie avant 1848	317
Kazimierz O r z e c h o w s k i, Na tropach zasady <i>non quoad questionem an, sed quoad questiones quomodo</i> . Ze studiów nad ustrojem stanowym Śląska A la recherche du principe <i>non quoad questionem an, sed quoad questionem quomodo</i> . Des études sur le régime politique de la Silesie	333
Alois R i k l i n, Donato Giannotti. Zapomniany myśliciel polityczny Renesansu Florencji Donato Giannotti - un penseur politique de la renaissance florentine	345
Stanisław S a l m o n o w i c z, Walka Cywilna w latach 1939-1945. Pojęcie — struktury — rodzaje Le Combat Civil dans les années 1939-1945. Le concept — les structures — les types	353
Janusz S o n d e l, Antyfeministyczny traktat Gabriela Taszyckiego z 1792 r. Le traité antiféministe de Gabriel Taszycki de 1792	365
Katarzyna S ó j k a-Z i e l i ń s k a, Pojęcie praw i wolności obywatelskich w myśli kodyfikacyjnej Oświecenia austriackiego Le concept des droits de l'homme et des libertes fondamentales dans le courant de la codification du droit en Autriche à la époque des Lumières	379
Jerzy T o p o l s k i, Modele wyjaśniania rozbiórów Polski w historiografii polskiej, niemieckiej i austriackiej a koncepcje prawdy historycznej Les modèles de l'explication des partages de la Pologne dans l'historiographie polonaise, allemande et autrichienne et la conception de la vérité historique	393
Wacław U r u s z c z a k, Formy dawnego państwa polskiego. Uwagi dyskusyjne Les formes de l'ancien Etat polonais. Les remarques invitant à en discuter	407

VII

Jerzy W a l a c h o w i c z, Margrabia brandenburski w okresie askańskim Le margrave de Brandebourg à l'époque des Ascaniens	417
Witold W o ł o d k i e w i c z, Reżimy autorytarne a prawo rzymskie Les régimes autoritaires et le droit romain	437
Jerzy W y r o z u m s k i, Formowanie się politycznej i ustrojowej wspólnoty polsko-litewskiej w latach 1385-1501 La formation de la communauté politique et constitutionnelle polono-lithuanienne (1385-1501)	445

II. RECENZJE — *COMPTES RENDUS*

Studia Historycznoprawne. Pod red. Alfreda K o n i e c z n e g o (1993); Studia Historyczno-Prawne. Pod red. Krystyna M a t w i j o w s k i e g o i Stefani O c h m a n n -S t a n i s z e w s k i e j, „Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka”, 1993 (Henryk O l s z e w s k i)	457
Kazimierz I l s k i, Sobory w polityce religijnej Teodozjusza II, 1992 (Jacek W i e w i o r o w s k i)	458
Juliusz B a r d a c h, Stanisław G r o d z i s k i, Andrzej G w i ż d ź, Adam J a n k i e w i c z, Kazimierz D z i a ł o c h a, Romuald K r a c z k o w s k i, Dariusz J a r o s z, Dzieje Sejmu Polskiego, 1933 (Henryk O l s z e w s k i)	460
Michael S t o l l e i s, Geschichte des öffentlichen Rechts in Deutschland. Bd. I: Reichspublizistik und Policeywissenschaft 1600-1800. Bd. II: Staatslehre und Verwaltungswissenschaft 1800-1914, 1992 (Irena M a l i n o w s k a-K w i a t k o w s k a)	462
Richard von D ü l m e n, Verbrechen, Strafen und soziale Kontrolle, 1990 (Danuta J a n i c k a)	463
Marcin K a m l e r, Świat przestępczy w Polsce XVI i XVII stulecia, 1991 (Bogdan L e s i ń s k i)	466
Danuta J a n i c k a, Prawo karne w trzech rewizjach prawa chełmińskiego z XVI w., 1992 (Bogdan L e s i ń s k i)	468
Ryszard S k a r ż y ń s k i, Od chaosu do ładu. Carl Schmitt i problem tego co polityczne, 1992 (Jerzy W. O c h m a ń s k i)	469

III. KRONIKA — *CHRONIQUE*

Konferencja: Społeczeństwo obywatelskie i jego reprezentacja w ujęciu porównawczym 1493-1993 (Wanda S u d n i k)	471
Sesja naukowa w Krakowie: Senat w Polsce. Dzieje i teraźniejszość (Jacek M a t u s z e w s k i)	479
Sesja w Katowicach z okazji 500-lecia sejmu polskiego (Marian M i k o ł a j c z y k - Wojciech O r g a n i ś c i a k)	481
Kongres Société du Droit, 28-31 V 1992 (Irena M a l i n o w s k a-K w i a t k o w s k a)	482
XXIX Zjazd Niemieckich Historyków Prawa (Danuta J a n i c k a)	482
Kongres Société Jean Bodin w Kopenhadze, 16-20 V 1993 (Irena M a l i n o w s k a -K w i a t k o w s k a)	483
Obrona pracy doktorskiej mgra Andrzeja Gulczyńskiego (Maciej W i e w i o r o w s k i)	484

IV. BIBLIOGRAFIA — *BIBLIOGRAPHIE*

Materiały do polskiej bibliografii historycznoprawnej za rok 1991 (Marzenna P a s z k o w s k a, Marek W ą s o w i c z, Maria Z a b ł o c k a)	485
---	-----

WSPÓŁPRACOWNICY TOMU XLV

Juliusz Bardach (Warszawa)
Józef Buszko (Kraków)
Józef Ciągwa (Katowice)
Irena Dwornicka (Kraków)
Andrzej Dziadzio (Kraków)
André Gouron (Montpellier)
Andrzej Gulczyński (Poznań)
Hubert Izdebski (Warszawa)
Danuta Janicka (Toruń)
Werner Jochmann (Hamburg)
Artur Korobowicz (Lublin)
Bogdan Lesiński (Poznań)
Adam Lityński (Katowice)
Jan Malarczyk (Lublin)
Jerzy Malec (Kraków)
Irena Malinowska-Kwiatkowska (Kraków)
Ryszard M. Małajny (Katowice)
Janusz Małek (Toruń)
Jacek Matuszewski (Łódź)
Marian Mikołajczyk (Katowice)
Michael G. Müller (Florencja)
Erwin Oberländer (Moguncja)
Stefania Ochmann-Staniszevska (Wrocław)
Jerzy W. Ochmański (Poznań)
Henryk Olszewski (Poznań)
Tomasz Opas (Rzeszów)
Wojciech Organiściak (Katowice)
Kazimierz Orzechowski (Wrocław)
Marzenna Paszkowska (Warszawa)
Alois Riklin (St. Gallen)
Stanisław Salmonowicz (Toruń)
Janusz Sondel (Kraków)
Katarzyna Sójka-Zielińska (Warszawa)
Wanda Sudnik (Warszawa)
Jerzy Topolski (Poznań)
Wacław Uruszczak (Kraków)
Jerzy Walachowicz (Poznań)
Marek Wąsowicz (Warszawa)
Jacek Wieworowski (Poznań)
Wojciech Witkowski (Lublin)
Witold Wołodkiewicz (Warszawa)
Jerzy Wyrozumski (Kraków)
Maria Zabłocka (Warszawa)